EUROOPA KOHTU OTSUS (teine koda)

11. november 2004 *

Liidetud kohtuasjades C-186/02 P ja C-188/02 P,

mille esemeks on kaks apellatsioonkaebust EÜ kohtu põhikirja artikli 49 alusel, mille esitasid 15. ja 16. mail 2002

Ramondín SA, asukoht Logroño (Hispaania),

ja

Ramondín Cápsulas SA, asukoht Laguardia (Hispaania),

esindaja: *abogado* J. Lazcano-Iturburu Ayestaran,

apellatsioonkaebuse esitajad kohtuasjas C-186/02 P,

* Kohtumenetluse keel: hispaania.

Territorio Histórico de Álava — Diputación Foral de Álava, esindajad: *abogado* A. Creus Carreras, *abogado* B. Uriarte Valiente ja *abogado* M. Bravo-Ferrer Delgado,

apellatsioonkaebuse esitaja kohtuasjas C-188/02 P,

teised menetlusosalised:

Euroopa Ühenduste Komisjon, esindajad: F. Santaolalla Gadea ja J. L. Buendía Sierra, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis,

kostja Esimese Astme Kohtus,

keda toetab

Comunidad Autónoma de La Rioja, esindaja: *abogado* J. Criado Gámez,

apellatsioonimenetlusse astuja,

EUROOPA KOHUS (teine koda),

koosseisus: koja esimees C. W. A. Timmermans, kohtunikud C. Gulmann (ettekandja) ja N. Colneric,

kohtujurist: J. Kokott,
kohtusekretär: vanemametnik M. Múgica Arzamendi,

arvestades kirjalikku menetlust ja kohtuasjas C-188/02 P 11. märtsil 2004 toimunud kohtuistungit,

olles 6. mai 2004. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

otsuse

1 Oma apellatsioonkaebustes paluvad Ramondín SA ja Ramondín Cápsulas SA ning Territorio Histórico de Álava — Diputación Foral de Álava (edaspidi „Territorio Histórico de Álava") tühistada Euroopa Ühenduste Esimese Astme Kohtu 6. märtsi 2002. aasta otsuse liidetud kohtuasjades T-92/00 ja T-103/00: Diputación Foral de Álava jt *v.* komisjon (EKL 2002, lk II-1385; edaspidi „vaidlustatud kohtuotsus"), millega Esimese Astme Kohus jättis rahuldamata nende hagi, milles paluti tühistada komisjoni 22. detsembri 1999. aasta otsus 2000/795/EÜ Ramondín SA-le ja Ramondín Cápsulas SA-le Hispaania poolt riigiabi andmise kohta (EÜT 2000, L 318, lk 36; edaspidi „vaidlustatud otsus").

Õiguslik raamistik

2 Komisjoni ettepanekus sisalduva Hispaania abikõlblike piirkondade kaardi (EÜT 1996, C 25, lk 3) kohaselt on Hispaania Baskimaale (edaspidi „Baskimaa") kohaldatav ülemmäär 25% toetuse netoekvivalenti.

3 Baskimaa maksukorraldust reguleerib majanduskokkulepe, mis on vastu võetud Hispaania 13. mai 1981. aasta seadusega nr 12/1981 (muudetud 4. augusti 1997. aasta seadusega nr 38/1997).

4 Selle õigusakti kohaselt võib Diputación Foral de Álava teatavatel tingimustel korraldada maksusüsteemi oma territooriumil.

5 Selle alusel võttis ta erinevaid fiskaalabimeetmeid, eelkõige 45%-lise maksukrediidina investeeringusummalt (edaspidi „45%-line maksukrediit") ja ettevõtte tulumaksu maksubaasi vähendamisena.

45%-line maksukrediit

6 Territorio Histórico de Álava 1995. aasta eelarve täitmist käsitleva 20. detsembri 1994. aasta Norma Foral'i nr 22/1994 (*Boletín Oficial del Territorio Histórico de Álava* nr 5, 13. jaanuar 1995) kuues lisasäte näeb ette järgmist:

„Diputación Foral de Álava'ga sõlmitud kokkuleppe kohaselt uude põhivarasse tehtud investeeringutele, mis ületavad 2,5 miljardit Hispaania peseetat ja on tehtud ajavahemikus 1. jaanuarist kuni 31. detsembrini 1995, antakse 45%-list maksukrediiti Diputación Foral de Álava määratud investeeringusummast, mida kohaldatakse tasumisele kuuluva maksu lõppsumma suhtes.

Liiga väikese maksusumma tõttu kasutamata jäänud maksukrediiti võib kohaldada Diputación Foral de Álava'ga kokkuleppe sõlmimisele järgneva üheksa aasta jooksul.

Diputación Foral de Álava'ga sõlmitud kokkuleppes määratakse kindlaks konkreetsel juhul kohaldatavad tähtajad ja piirangud.

Käesoleva sätte alusel antavad soodustused ei ole ühildatavad muude maksusoodustustega sama investeeringu puhul.

Diputación Foral de Álava määrab kindlaks ka investeerimisprotsessi kestuse, mis võib hõlmata investeeringute aluseks oleva projekti ettevalmistamisel tehtud investeeringuid."

7 Selle sätte kehtivust pikendati 1996. ja 1997. aastaks ning hilisemate Norma Foral'itega jäeti 45%-line maksukrediit muudetud kujul kehtima ka 1998. ja 1999. aastaks.

Ettevõtte tulumaksu maksubaasi vähendamine

8 5. juuli 1996. aasta Norma Foral'i nr 24/1996 (*Boletín Oficial del Territorio Histórico de Álava* nr 90, 9. august 1996) artikkel 26 sätestab:

„Majandustegevust alustavatel ettevõtetel on õigus saada vastavalt 99, 75, 50 ja 25% suurust vähendust nende majandustulemustele vastavast positiivsest maksubaasist, enne kui see tasaarvestatakse eelnevast maksustamisperioodist tuleneva negatiivse maksubaasiga, nelja järjestikuse maksustamisperioodi jooksul alates esimesest maksustamisperioodist, mil nad esimese nelja tegevusaasta jooksul saavutavad positiivse maksubaasi.

[...]

2. Kõnealuse vähenduse saamiseks peavad maksukohustuslased täitma neli järgmist tingimust:

a) alustama tegevust vähemalt 20 miljoni peseeta suuruse sissemakstud kapitaliga;

[...]

d) uus majandustegevus ei tohi olla selline, millega oleks varem otseselt või kaudselt muu nime all tegeldud;

e) uue majandustegevusega tegeldakse paigas või ruumides, kus ükski teine füüsiline ega juriidiline isik muu majandustegevusega ei tegele;

f) kahe esimese tegevusaasta jooksul investeeritakse materiaalsesse põhivarasse vähemalt 80 miljonit peseetat, kusjuures kogu see põhivara peab olema seotud kõnealuse majandustegevusega ning seda ei või rentida ega üle anda kolmandatele isikutele. Selle nõude kohaldamisel loetakse investeeringuks materiaalsesse põhivarasse ka liisitud vara, tingimusel et ettevõte on kohustunud liisingueseme omandama;

g) kuue kuu jooksul majandustegevuse algusest luuakse vähemalt 10 töökohta ning selline keskmine töötajate arv säilitatakse igal aastal alates kõnealusest ajahetkest kuni aastani, mil ettevõtte õigus maksubaasi vähendusele lõpeb;

[...]

i) ettevõttel on vähemalt viit aastat hõlmav äriplaan.

[...]

4. Lõike 2 punktis f osutatud investeeringu miinimumsumma ja lõike 2 punktis g osutatud töökohtade arv ei ole ühildatavad ühegi muu kõnealusele investeeringule või töökohtade loomisele ettenähtud maksusoodustusega.

5. Käesolevas artiklis ettenähtud vähendust saab taotleda maksuametilt, kes pärast lähtetingimuste täitmise kontrollimist annab taotlevale ettevõttele oma esialgse loa, mille Diputación Foral de Álava ametlikult kinnitab.

[...]"

Vaidluse aluseks olevad asjaolud

9 Ramondín SA on Hispaania äriühing, kes on spetsialiseerunud veini-, šampanja- ja muude kvaliteetjookide pudelite sulgemiseks mõeldud kapslite valmistamisele. Alates 1971. aastast on tema asukoht Logroños, Comunidad Autónoma de La Rioja (La Rioja autonoomne piirkond) territooriumil.

10 1997. aastal otsustas Ramondín SA viia oma Logroños asunud tehase üle Laguardiasse Baskimaal. Selleks asutas Ramondín SA 15. detsembril 1997 uue

äriühingu Ramondín Cápsulas SA, mille kapitalist 99,8% kuulus talle. Kava kohaselt pidi Ramondín Cápsulas SA üle võtma kogu Ramondín SA tegevuse.

11 Diputación Foral de Álava 21. oktoobri 1997. aasta otsuse nr 738/1997 alusel sai Ramondín SA 45%-list maksukrediiti, mis oli ette nähtud Norma Foral'i nr 22/1994 kuuenda lisasättega. Äsjaasutatud äriühinguna oli Ramondín Cápsulas SA-l õigus ettevõtte tulumaksu maksubaasi vähendamisele, mille nägi ette Norma Foral'i nr 24/1996 artikkel 26.

12 Comunidad Autónoma de La Rioja esitas 2. oktoobri 1997. aasta kirjaga Euroopa Ühenduste Komisjonile kaebuse riigiabi peale, mida anti Ramondín SA-le tema tegevuse üleviimisel Baskimaale.

13 30. aprilli 1999. aasta kirjaga (EÜT C 194, lk 18) teatas komisjon Hispaania ametiasutustele oma otsusest algatada EÜ asutamislepingu artikli 93 lõikes 2 (nüüd EÜ artikli 88 lõige 2) ettenähtud menetlus Baski ametiasutuste antud fiskaalabi suhtes Ramondín SA-le ja Ramondín Cápsulas SA-le.

14 Menetluse lõppedes võttis komisjon vastu vaidlustatud otsuse.

15 Nimetatud otsuse artikli 2 punkti a kohaselt on Ramondín Cápsulas SA-le võimaldatud ettevõtte tulumaksu maksubaasi vähendamine kvalifitseeritav kui ühisturuga kokkusobimatu riigiabi. Sama otsuse artikli 2 punkti b järgi on ka Ramondín SA-le antud 45%-line maksukrediit kvalifitseeritav kui ühisturuga kokkusobimatu riigiabi selles osas, milles see abi on abi kumuleerumist käsitlevate reeglite kohaselt suurem kui Baskimaale ettenähtud ülemmäär — 25% toetuse netoekvivalenti.

16 Vaidlustatud otsuse artiklis 3 kutsus komisjon Hispaania Kuningriiki võtma kõik vajalikud meetmed kõnealuse abi tõttu saadud soodustuse kõrvaldamiseks ning vajadusel abi tagasinõudmiseks selle saajatelt.

Menetlus Esimese Astme Kohtus ja vaidlustatud kohtuotsus

17 Territorio Histórico de Álava (kohtuasi T-92/00) ning Ramondín SA ja Ramondín Capsulas SA (edaspidi ühiselt „Ramondín") (kohtuasi T-103/00) esitasid komisjoni vastu hagiavaldused, mis saabusid Esimese Astme Kohtu kantseleisse vastavalt 19. ja 26. aprillil 2000.

18 Nimetatud hagejad palusid vaidlustatud otsuse tühistamist osas, milles see tunnistab ühisturuga kokkusobimatuks Norma Foral'ites nr 22/1994 ja nr 24/1996 ettenähtud vaidlusalused fiskaalmeetmed ja kutsub Hispaania Kuningriiki nõudma tagasi nendele meetmetele vastavat abisummat.

19 Suulise menetluse ja kohtuotsuse huvides liideti need kaks kohtuasja 5. juuni 2001. aasta määrusega.

20 Vaidlustatud kohtuotsusega otsustas Esimese Astme Kohus:

— jätta hagid rahuldamata;

— jätta kohtukulud hagejate kanda.

Apellatsioonkaebused

21 Kohtuasjas C-186/02 P ja kohtuasjas C-188/02 P tehtud 6. märtsi 2003. aasta määrustega Euroopa Kohtu president:

— lubas Comunidad Autónoma de La Rioja'l astuda menetlusse komisjoni nõuete toetuseks;

— jättis rahuldamata Gobierno Foral de Navarra (Navarra valitsus) taotluse astuda menetlusse apellatsioonkaebuse esitajate nõuete toetuseks.

22 Ramondín palub Euroopa Kohtul:

— tühistada vaidlustatud kohtuotsus;

— tühistada vaidlustatud otsus selles osas, milles see tunnistab ühisturuga kokkusobimatuks Norma Foral'ites nr 22/1994 ja nr 24/1996 ettenähtud vaidlusalused fiskaalmeetmed ja kutsub Hispaania Kuningriiki nõudma tagasi neile meetmetele vastavat abisummat;

— jätta kohtukulud komisjoni kanda.

23 Territorio Histórico de Álava palub Euroopa Kohtul:

— tühistada vaidlustatud kohtuotsus;

— teha kohtuasjas ise otsus ja tühistada vaidlustatud otsus osas, milles see käsitleb 45%-list maksukrediiti ja ettevõtte tulumaksu maksubaasi vähendamist;

— teise võimalusena saata kohtuasi tagasi Esimese Astme Kohtusse;

— jätta esimese astme menetluse ja apellatsioonimenetluse kulud komisjoni kanda.

24 Olles suulises menetluses loobunud oma väitest Territorio Histórico de Álava esitatud apellatsioonkaebuse vastuvõetamatuse kohta, palub komisjon lõppkokkuvõttes kohtuasjades C-186/02 P ja C-188/02 P Euroopa Kohtul:

— jätta apellatsioonkaebused rahuldamata;

— jätta kohtukulud apellatsioonkaebuse esitajate kanda.

25 Toetades kohtuasjades C-186/02 P ja C-188/02 P komisjoni, palub Comunidad Autónoma de La Rioja Euroopa Kohtul:

— jätta apellatsioonkaebused rahuldamata;

— jätta kohtukulud apellatsioonkaebuse esitajate kanda.

Vaidlustatud kohtuotsuse tühistamise alused

26 Oma apellatsioonkaebuses esitas Ramondín neli õiguslikku alust vaidlustatud kohtuotsuse tühistamiseks, väites et:

— Comunidad Autónoma de La Rioja'l puudus õigustatud huvi komisjonile kaebuse esitamiseks;

— vaidlusalused fiskaalmeetmed on ebaõigelt kvalifitseeritud ühisturuga kokkusobimatuks riigiabiks;

— Esimese Astme Kohus tegi õigusliku vea, kui ta ei tuvastanud komisjonipoolset võimu kuritarvitamist;

— Esimese Astme Kohus tegi õigusliku vea, kui ta ei tuvastanud võrdse kohtlemise põhimõtte rikkumist.

27 18. veebruaril 2004 esitatud menetlusdokumendis teatas ta Euroopa Kohtule, et ta jääb oma väidete juurde, mis käsitlevad võimu kuritarvitamist ja vaidlustatud kohtuotsuse põhistamatust selles osas, ning loobub ülejäänud väidetest.

28 Oma apellatsioonkaebuses esitas Territorio Histórico de Álava kuus õiguslikku alust vaidlustatud kohtuotsuse tühistamiseks, väites et:

— vaidlusalused fiskaalmeetmed on ebaõigelt kvalifitseeritud ühisturuga kokkusobimatuks riigiabiks;

— vaidlustatud kohtuotsus on selles osas põhistamata;

— Esimese Astme Kohus tegi õigusliku vea, kui ta otsustas, et kõnealused meetmed ei ole olemasolev abi;

— vaidlustatud kohtuotsus on selles osas põhistamata;

— Esimese Astme Kohus tegi õigusliku vea, kui ta ei tuvastanud komisjonipoolset võimu kuritarvitamist;

— vaidlustatud kohtuotsus on selles osas põhistamata.

29 20. veebruaril 2004 esitatud menetlusdokumendis teatas ta Euroopa Kohtule, et ta:

— jääb osaliselt oma esimese ja teise väite juurde, mis käsitlevad vaidlusaluste fiskaalmeetmete ebaõiget kvalifitseerimist ühisturuga kokkusobimatuks riigiabiks ja vaidlustatud kohtuotsuse põhistamatust selles osas;

— jääb oma viienda ja kuuenda väite juurde, mis käsitlevad võimu kuritarvitamist ja vaidlustatud kohtuotsuse põhistamatust selles osas;

— loobub ülejäänud väidetest.

Apellatsioonkaebused

30 Pärast poolte ja kohtujuristi ärakuulamist selles küsimuses leidis Euroopa Kohus, et omavahelise seotuse tõttu on kohtuotsuse tegemise huvides vaja kohtuasjad üksteisega liita vastavalt Euroopa Kohtu kodukorra artiklile 43.

Väide, et Esimese Astme Kohus on teinud õigusliku vea, kui ta ei ole tuvastanud võimu kuritarvitamist, ja väide, et vaidlustatud kohtuotsus on selles osas põhistamata

Poolte argumendid

31 Ramondín heidab Esimese Astme Kohtule ette, et vaidlustatud otsuse punktides 82–88 lükkas kohus tagasi tema väite komisjoni poolt võimu kuritarvitamise kohta. Komisjon kasutas talle riigiabimenetlustes — valdkond, kus tal on ainupädevus ja ulatuslikud volitused — kuuluvaid volitusi maksustamise ühtlustamiseks. Sellise ühtlustamise kord on sätestatud EÜ asutamislepingu artiklites 101 (muudetuna EÜ artikkel 96) ja 102 (nüüd EÜ artikkel 97), mis annavad pädevuse Euroopa Liidu Nõukogule.

32 Ramondíni sõnutsi alustas komisjon väikestest omavalitsusüksustest või väikestest liikmesriikidest, kelle otsustamis- ja tegutsemisvõime on piiratud. Komisjon toimis niiviisi raskuste tõttu, millele põrkutakse maksustamise ühtlustamisel, sest tugevad liikmesriigid keelduvad pädevust loovutamast.

33 Ramondín leiab, et kuna ainus konkreetne asjaolu on käesolevas asjas see, et konkurendid ei ole kaebust esitanud, tuleb eeldada, et taotleti teisi eesmärke kui avaldatud eesmärgid. Seega on algatatud menetlus olnud algusest peale väär.

34 Territorio Histórico de Álava leiab, et Esimese Astme Kohus oleks pidanud tuvastama võimu kuritarvitamise. Ta kahtleb komisjoni motiivides mitme menetluse algatamisel Baskimaa Norma Forali'ite vastu. Ta kahtleb ka põhjustes, miks kustutati rida fiskaalmeetmeid nimekirjast, mille kehtestas „Primarolo rühm", kelle ülesanne nõukogus on teha kindlaks, millised fiskaalmeetmed tuleks maksustamise ühtlustamiseks tühistada, et need hiljem riigiabimenetluse raames vaidlustada.

35 Ta on seisukohal, et paljude liikmesriikide vastuseisu tõttu on võimatu jõuda nõukogus kokkuleppele maksustamise ühtlustamise osas. Sellepärast on komisjon valinud kõige kiirema ja lihtsama viisi — riigiabimenetluse.

36 Veel heidab Territorio Histórico de Álava Esimese Astme Kohtule ette, et selle otsus on võimu kuritarvitamist käsitleva väite osas põhistamata. Esimese Astme Kohus on andnud pealiskaudse vastuse, jättes käsitlemata komisjoni motiivid mitme menetluse algatamisel Baskimaa Norma Foral'ite vastu ning jättes kindlaks tegemata, miks rida fiskaalmeetmeid kustutati Primarolo rühma koostatud nimekirjast, et need hiljem riigiabimenetluse raames vaidlustada.

37 Vastuseks Ramondíni argumentidele väidab komisjon, et Esimese Astme Kohus on vaidlustatud kohtuotsuse punktides 82–87 õigesti märkinud, et ei ole täidetud tingimused, mida ühenduse kohtupraktika võimu kuritarvitamise tuvastamiseks nõuab. Käesolevas asjas põhineb võimu kuritarvitamise väide Ramondíni subjektiivsel hinnangul komisjoni käitumise kohta. Seda hinnangut ei toeta ükski

objektiivne tõend. Järelikult ei põhine see asjakohastel tõenditel, nagu nõuab kohtupraktika, vaid komisjoni väidetavaid kavatsusi käsitlevatel puhtsubjektiivsetel kinnitustel.

38 Oma väite raames piirdus Ramondín tegelikult vaid riigiabi mõiste ja selektiivsuse erakordselt kitsa tõlgenduse kordamisega. Väidetav võimu kuritarvitamine seisneb üksnes Ramondíni soovitatust erinevas riigiabi tõlgenduses.

39 Vastuseks Territorio Histórico de Álava argumentidele väidab komisjon, et nimetatud pool ei esitanud Esimese Astme Kohtus võimu kuritarvitamist käsitlevat väidet. Järelikult on see väide ilmselgelt vastuvõetamatu. Igal juhul on see põhjendamatu — samadel alustel, mida mainiti seoses Ramondíni väitega. Lõpuks leiab komisjon, et Esimese Astme Kohus on vaidlustatud kohtuotsust selle väite tagasilükkamiseks piisavalt põhistanud.

40 Comunidad Autónoma de La Rioja leiab, et Territorio Histórico de Álava väide võimu kuritarvitamise kohta on vastuvõetamatu, sest seda ei ole Esimese Astme Kohtus esitatud.

41 Igal juhul leiab ta, et Ramondín ja Territorio Histórico de Álava ei ole esitanud ühtegi objektiivset, asjakohast ja järjepidevat tõendit, mis võimaldaks järeldada, et komisjoni eesmärk vaidlustatud otsuse vastuvõtmisel olnuks maksustamise ühtlustamine.

Euroopa Kohtu hinnang

42 Vastupidiselt komisjoni ja Comunidad Autónoma de La Rioja kinnitustele esitas Territorio Histórico de Álava Esimese Astme Kohtule oma hagiavalduse punktis 71 ja sellele järgnevates punktides väite, et komisjon on võimu kuritarvitanud.

43 Vaidlustatud kohtuotsuse punktides 82–88 kontrolliti seda väidet Ramondíni ja Territorio Histórico de Álava suhtes.

44 Esimese Astme Kohus on õigesti märkinud, et akt on võimu kuritarvitamise tõttu tühine ainult juhul, kui objektiivsetest, asjakohastest ja järjepidevatest tõenditest nähtub, et see on vastu võetud ainult või peamiselt muu eesmärgi saavutamiseks kui selles avaldatud eesmärgid (vt eelkõige 22. novembri 2001. aasta otsus kohtuasjas C-110/97: Madalmaad *v.* nõukogu, EKL 2001, lk I-8763, punkt 137, ja osundatud kohtupraktika).

45 Punktides 85–87 analüüsis ja hindas Esimese Astme Kohus hagejate väiteid ja argumente. Ta leidis, et hagejad ei ole esitanud ühtegi tõendit, mis võimaldaks järeldada, et vaidlustatud otsuse vastuvõtmisel oli komisjoni tegelik eesmärk maksustamise ühtlustamine.

46 Seda tehes hindas Esimese Astme Kohus faktilisi asjaolusid, mis — välja arvatud talle esitatud tõendite tähenduse moonutamise korral — ei kujuta endast Euroopa Kohtu kontrollile alluvat õigusküsimust (vt eelkõige 21. juuni 2001. aasta otsus

kohtuasjades C-280/99 P – C-282/99 P: Moccia Irme jt *v.* komisjon, EKL 2001, lk I-4717, punkt 78, ja 15. oktoobri 2002. aasta otsus kohtuasjades C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, C-250/99 P – C-252/99 P ja C-254/99 P: Limburgse Vinyl Maatschappij jt *v.* komisjon, EKL 2002, lk I-8375, punkt 285).

47 Apellatsioonkaebuse esitajad piirduvad vaid selle faktilistele asjaoludele antud hinnangu vaidlustamisega. Nad ei esita ühtegi tõendit selle kohta, et Esimese Astme Kohus oleks moonutanud talle esitatud tõendite tähendust. Mingil juhul ei saa väita, et Esimese Astme Kohus pidanuks konkureeriva ettevõtte kaebuse puudumisest järeldama, et komisjon tahtis saavutada muid kui avaldatud eesmärke. Seda ei ole võimalik eeldada üksnes kaebuse puudumise põhjal.

48 Järelikult tuleb võimu kuritarvitamise väide tagasi lükata.

49 Vaidlustatud kohtuotsuse põhistamatuse kohta selles küsimuses tuleb märkida, et oma apellatsioonkaebuses Ramondín seda väidet ei esitanud.

50 Teatades 18. veebruaril 2004 esitatud menetlusdokumendis, et ta jääb oma väite juurde, et vaidlustatud kohtuotsus on võimu kuritarvitamise väite osas põhistamata, esitas Ramondín tegelikult uue väite. Euroopa Kohtu kodukorra artikli 42 lõike 2 ja artikli 118 kohaselt on see väide vastuvõetamatu.

51 Territorio Histórico de Álava puhul, kes esitas vaidlustatud kohtuotsuse põhistamatuse väite ja jäi selle juurde 20. veebruaril 2004 esitatud menetlusdokumendis, tuleb märkida, et vaidlustatud kohtuotsus sedastab:

— punktis 85, et kõik hagejate argumendid põhinevad spekulatsioonidel vaidlustatud otsuse võimalike motiivide kohta ning hagejad ei ole tõendanud, et vaidlustatud otsusega oleks ühenduse tasandil tegelikult saavutatud mingisugunegi ühtlustamine;

— punktis 86, et Territorio Histórico de Álava viitab Euroopa Kohtu presidendi 16. veebruari 2000. aasta määruse aluseks olnud kohtuasjadele C-400/97–C-402/97: Juntas Generales de Guipúzcoa (EKL 2000, lk I-1073), milles hageja sõnutsi seadis komisjon kahtluse alla Baski ametiasutuste õigustloova pädevuse maksustamisvaldkonnas, leides, et Norma Foral'id kujutavad endast riigiabi, kuna need on kohaldatavad ainult ühes liikmesriigi piirkonnas;

— punktis 87, et viimasena nimetatud argument tuleb tagasi lükata, sest vaidlustatud otsuses ei lähtunud komisjon regionaalse selektiivsuse kriteeriumist, kui ta tuvastas, et Ramondíni saadud maksusoodustused on EÜ asutamislepingu artikli 92 (muudetuna EÜ artikkel 87) reguleerimisalasse kuuluv riigiabi.

52 See põhistus on piisav seoses Esimese Astme Kohtule hagiavalduses ja repliigis esitatud argumentidega, mis ei sisaldanud mingeid viiteid fiskaalmeetmete kustutamisele nõukogus moodustatud rühma koostatud nimekirjast.

53 Seega tuleb tagasi lükata Territorio Histórico de Álava väide, et vaidlustatud kohtuotsus on põhistamata selles osas, mis puudutab väidetavat võimu kuritarvitamist komisjoni poolt.

Territorio Histórico de Álava väited, et esiteks on vaidlusalused meetmed ebaõigelt kvalifitseeritud ühisturuga kokkusobimatuks riigiabiks ja teiseks on vaidlustatud kohtuotsus selles küsimuses põhistamata

Poolte argumendid

54 Territorio Histórico de Álava väitis Esimese Astme Kohtus, et komisjon rikkus asutamislepingu artiklit 92, kui ta pidas 45%-list maksukrediiti ja ettevõtte tulumaksu maksubaasi vähendamist ühisturuga kokkusobimatuks riigiabiks põhjusel, et Norma Foral'id nr 22/1994 ja nr 24/1996 on „teatavaid ettevõtteid" soodustavad konkreetsed meetmed. Ta leidis, et igal juhul õigustab nende meetmete võimalikku selektiivsust maksusüsteemi olemus ja ülesehitus.

55 Territorio Histórico de Álava heidab Esimese Astme Kohtule ette, et see on vaidlustatud otsuse punktides 23–65 selle argumendi tagasi lükanud, tehes sellega õigusliku vea asutamislepingu artikli 92 kohaldamisel.

56 20. veebruaril 2004 esitatud menetlusdokumendis märkis ta, et jääb tühistamise aluse juurde, kuid varasemas staadiumis kui vaidlusaluste fiskaalmeetmete kvalifitseerimine riigiabiks. Ta väidab, et esimese astme menetluses oli ta seisukohal, et kõnealused meetmed ei kuulu asutamislepingu artikli 92 reguleerimisalasse, sest

fiskaalmeetmetena olid nad majanduspoliitilise eesmärgi saavutamiseks õigustatud. Esimese Astme Kohus leidis, et see ei välista nende kvalifitseerimist ühisturuga kokkusobimatuks riigiabiks. Selline järeldus ei ole õige, sest see sõnastati vales tõlgendamisprotsessi etapis. Tegelikult oleks Esimese Astme Kohus pidanud enne riigiabiks kvalifitseerimise küsimuse arutamist sedastama, et riigiabi kontrollimenetlust ei kohaldata fiskaalmeetmete suhtes, mis on vastu võetud enne majandus- ja rahandusministrite nõukogu 1. detsembri 1997. aasta istungit maksustamispoliitika küsimustes (EÜT 1998, C 2, lk 1) ja komisjoni 10. detsembri 1998. aasta teatist riigiabireeglite kohaldamise kohta ettevõtete maksustamisega seotud meetmetele (EÜT 1998, C 384, lk 3). Kui sellised meetmed on osa asjaomases liikmesriigis elluviidavast tööstuspoliitikast, ei kuulu nad algusest peale asutamislepingu artikli 92 reguleerimisalasse.

57 Samas menetlusdokumendis lisas Territorio Histórico de Álava, et ta jääb samuti oma väite juurde, et vaidlustatud kohtuotsus on tõstatatud õigusküsimuse osas põhistamata.

58 Komisjon leiab, et esitatud kujul väide, et vaidlusalused fiskaalmeetmed on ebaõigesti kvalifitseeritud ühisturuga kokkusobimatuks riigiabiks, eeldab hoolimata selle väite muutmisest, et Euroopa Kohus uuriks küsimust, kas nende meetmete puhul on tegemist riigiabiga. Asutamislepingu artikli 92 kohane analüüs ei hõlma varasemat staadiumi kui arutamine, kas kõnealused meetmed tuleks kvalifitseerida riigiabiks, ning asjaolul, et tegemist on fiskaalmeetmetega, ei ole tähtsust tuvastamaks, kas see kujutab endast riigiabi. Majandus- ja rahandusministrite 1. detsembri 1997. aasta järeldused maksupoliitika kohta ja neile lisatud tegevusjuhend ei saa muuta asutamislepinguga sätestatud pädevuse jaotust. Vaidlustades komisjoni pädevust, seab Territorio Histórico de Álava seega jätkuvalt kahtluse alla vaidlusaluste fiskaalmeetmete riigiabiks kvalifitseerimise.

59 Comunidad Autónoma de La Rioja leiab, et tegelikult jääb Territorio Histórico de Álava väite juurde, et vaidlusalused fiskaalmeetmed ei ole riigiabi, ehkki ta esitab praegu uusi põhjusi oma seisukoha toetuseks. Seega ei peaks Euroopa Kohus loobuma kõnealuste meetmete uurimisest ja kvalifitseerimisest asutamislepingu artikli 92 alusel.

Euroopa Kohtu hinnang

60 Tuleb märkida, et kui poolel oleks õigus esitada esmakordselt Euroopa Kohtus väiteid, mida ta ei ole esitanud Esimese Astme Kohtus, oleks tal õigus Esimese Astme Kohtus arutatud asjaga võrreldes laiendada kohtuasja ulatust Euroopa Kohtus, kellel on apellatsioonimenetluses piiratud pädevus. Apellatsioonimenetluses piirdub Euroopa Kohtu pädevus Esimese Astme Kohtus arutatud väidetele antud õigusliku hinnangu kontrollimisega (vt eelkõige 1. juuni 1994. aasta otsus kohtuasjas C-136/92 P: komisjon *v.* Brazzelli Lualdi jt, EKL 1994, lk I-1981, punkt 59; 28. mai 1998. aasta otsus kohtuasjas C-7/95 P: Deere *v.* komisjon, EKL 1998, lk I-3111, punkt 62, ja 10. aprilli 2003. aasta otsus kohtuasjas C-217/01 P: Hendrickx *v.* Cedefop, EKL 2003, lk I-3701, punkt 37).

61 Käesolevas asjas ei ole Territorio Histórico de Álava Esimese Astme Kohtus väitnud, et:

— vaidlustatud fiskaalmeetmed ei kuulu riigiabiõiguse reguleerimisalasse;

— asutamislepingu artikkel 92 kehtib maksuõigusnormide suhtes alles pärast majandus- ja rahandusministrite nõukogu 1. detsembri 1997. aasta istungit maksustamispoliitika küsimustes ja komisjoni 10. detsembri 1998. aasta teatist riigiabireeglite kohaldamise kohta ettevõtete maksustamisega seotud meetmetele.

62 Tegelikult osutas ta maksubaasi vähendava meetme majanduspoliitilistele eesmärkidele, kui arutati meetme selektiivust, st staadiumis, milles käsitleti meetme kvalifitseerimist ühisturuga kokkusobimatuks riigiabiks asutamislepingu artikli 92 mõttes.

63 Vastavaid argumente käsitles Esimese Astme Kohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 51.

64 Käesolevas apellatsioonimenetluses Euroopa Kohtule esitatud argument, et sisuliselt ei kuulunud kõnealune meede juba algusest peale, enne õigusliku hinnangu andmise staadiumi, asutamislepingu artikli 92 reguleerimisalasse ega olnud järelikult ka komisjoni kontrollile allutatud, on väide, mis on esmakordselt esitatud apellatsioonimenetluses.

65 See uus väide tuleb tunnistada vastuvõetamatuks, nagu ka väide, et vaidlustatud kohtuotsus on tõstatatud õigusküsimuse osas põhistamata, sest viimane väide on esimesest lahutamatu.

66 Kõigist eespool esitatud asjaoludest tuleneb, et apellatsioonkaebused tuleb jätta rahuldamata.

Kohtukulud

67 Euroopa Kohtu kodukorra artikli 122 esimese lõigu alusel otsustab Euroopa Kohus kohtukulude jaotuse, kui apellatsioonkaebus on põhjendamatu.

68 Vastavalt Euroopa Kohtu kodukorra artikli 69 lõikele 2, mida kodukorra artikli 118 alusel kohaldatakse apellatsioonkaebuste suhtes, on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Kuna apellatsioonkaebuse esitajad on kohtuvaidluse kaotanud, tuleb lisaks nende endi kohtukuludele mõista nendelt välja ka komisjoni ja Comunidad Autónoma de La Rioja kohtukulud, mille hüvitamist viimased on nõudnud.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (teine koda) otsustab:

1. **Liita kohtuasjad C-186/02 P ja C-188/02 P kohtuotsuse tegemise huvides.**

2. **Jätta apellatsioonkaebused rahuldamata.**

3. **Mõista apellatsioonkaebuse esitajatelt välja lisaks nende endi kohtukuludele ka Euroopa Ühenduste Komisjoni ja Comunidad Autónoma de La Rioja kohtukulud.**

Allkirjad